

Latweeschu Awises.

No. 20.

Zettortdeena 20. Maij.

1865.

Jaunas finnas.

Jelgawa 16. Maij. Tahdu pawassaru, tahdu Maija mehuesi gan retti effam redsejuschi — jo tik jaaks un pastahwigs taggad irr laiks, tik silts un karsts laiks, ka Juhta mehuesi filtaku daschu gaddu ne peedshywojuschi. Breeks bij redsehtzik ahtri un preezigi isplaukuschi wiissi kohli meschä un dahrsös — un nu sahk seedeht. Bet arri jaw lauzineeksi sahk suhdsetees, ka ne warroht lectu fagaadiht, jo seemas lauki un ir pawassaras fehjums gaida ar leelu gaidishanu us augligu lectutinu. Deews gon dohs sawā laika — sai tik tizzigi luhdsam un ustizigi gaidam.

Jelgawa. Kursemmes landagā sanahkuschi fungi wehl stipri darbojabs un sakka, ka teeni buhshoht wehl darba lihds wassaras swehkleemi. Kad buhs finnams, kas landagā nospreests, tad gan arri zik spehdami par to dohsum finnas.

Widsemme. Slohkas zeen, mahzitajs G. Vierhuff, muhsu Basnigas un Missiones finnu apgahdatajs, irr aizinahts par Aisfrankles (Aischeraden) draudses mahzitaju un ka dīrdam, ruddeni no-ees pee faswas jaunas draudses.

Widsemme gubernements waldischana jaw 1845 gaddā 31ma Oktobra stipri aiseeguse, ka linnu pahrdewejeem ne buhs wältigu prezzi nowest pee pahrdohschanas un buhs fargatees, ka linnus ne flappina, linneem ne preejauz smiltis un zittu tahdu blehdibū ne padarra pee linneem. Tahdi wältigi pahrdeweji tapshoht stipri strahpeti un us pahrdeweja rehkinumu

tahdi linni tapshoht schahweti, tihriti re. re. re. Kad nu no sweschahm semmehm daudskohrtigi atnahk suhdibas par to, ka no Widsemmes ohstahm turpu atnahkuschi linni kas slikti tihriti, flappinati, ar smilim jeb ar almineem sajaukti, jeb sliktakas linnu sortes ar labbakahm sortehtm effoht sajauktas, un sweschu semmu kaupmanni zaur to daudsi skahdes redsoht, ta ka wairs ne warroht drohschi pirk Widsemmes linnus, un tadehs teeni jarauga ne no Widsemmes bet no zittahm semmehm linnus pirk; — kad nu zaur to muhsu andele nihkst un arri muhsu gubernementu semmee kohpejeem un arrajeem leela skahde gadditohts, ja muhsu linnus wairs ne griss pirk, — tad Widsemmes Gubernaters atkal usdewis wissahni peederrigahm teesahm stipri par to walteht un pehz liklumeem no 31ma Oktobera 1845 ar teeni darrigt, kas pee pahrdohschanas nowedd wältigu prezzi un ta famaitatus, flappinatus un netihritus linnus.

Rihgā Maskamas Ahrihīgā pirts-eelā Nr. 16 eetaisija tahdu weetu, kur iklatrs warr doht masgaht sawu weschu — neskaidrus kreklus, elskinus un zittas tahdas masgajamas drehbes — un kur itt ahtri to warr atkal atdabbiht brangi ismasgatu, isrulsetu woi ispletetu. Leelos pilsatds sweschās semmēs jaw feundeenahm irr tahdas leelas masgajamas weetas, kur ar maschinehm un dauds seewischku rohkahm weschu ihfā laika schēkisti. — Rihgā taggad arri stabbu-eelā (Säulenstraße) Nr. 47 Stolzmannu fungo cetaisijis tahdu pirti, kur slimmi warr tahdas wannas masgatees,

Kurās irr sweschū semmu wesselibaś-awotu uhdens, prohti tahds uhdens, kā Rissingē, Salzbrunnā, Karlsbahde, Emse, Vermontē re. re. re. ir tahds uhdens kā Kämmerdē. Balzohne, Bahrbelē, itt kā latram slimmaam dakteris pauehlejis preefsch masgashanahs. Kad nu arri tais leelōs jaunds namndas kas Nihgā Wehrmannā dahrjsā tohp taifshits wissadu sweschū semmu wesselibaś uhdens preefsch dserfhanas, tad nu daſch slimmais, lam nau tilk daudis mantas jeb laika noet Wahzemmi dsert un masgatees wesselibaś awotōs, tēpat Nihgā warr dabbuht fawu wesseliba apgahdaht, un arri ne truhfst to, kas tēpat Nihgā tā darra.

Nihgas-Dinaburgas eisenbahne no 1ma Janwara lihds 1mo Aprili 1865 wedduse 69 tuhfst. 950 zilwekus un puſſ peekta milljoni vohdu prezzes un arto eenhmuse 272 tuhfst. 409 rubl., tas ire 19 tuhfst. 409 rubl. wairak nēla tai paschā laikā isgahjuschi gaddā.

Nihga. Inschenjeeri isrehkinajuschi, ka, kad gribboht Nihgas-Telgawas-Leepajas taifamai eisenbahnei taifshit eisenbahnes tiltu pahr Daugawu pee Nihgas, schis tilts maffaschoht 3 milljoni ūdr. rubulu. Ak tawas leelas naudas! Nedsehs woi tilk daudis naudas ar tilta taifshamu gribbehs un warrehs tehreht, jeb woi nelahdu tiltu pee Nihgas ne taifshs.

Igganuſſemme. 1ma Maiji pee Vacheles muſchās kalpi strahdajuschi us laukeem. Tē no mescha iſſkreen traſs wilks, pahrskreen awju pulku, bet ne-weenu awi ne fareij un gare kalpeem teefscham garram ſkredams ſkreen us muſchās ehfahm un fareij kalpu, kas tur laukā arr. To palaidis wallam traſkais wilks uſkriht nabbaga ſehnam 12 gaddus wezzam, bet ſehns ſakerr wilku kruhtis, pagahſch to gare ſemmi un ar kahjahm wianam apkampées ap wehderu un mugguru, wilku futur tilk ſtipri, ka muſchās laudis atſkrehjuschi wilku nositt ar zirwi. Drohſchais gudrais ſehns no wilka tikkai weenā weetā bij faſkrambahts un wiana kā arri ta fareeta kalpa rehtu tuhdat ifvedfinajuschi un nu zerre, ka ar Deewa ſchehligu palihgu palifſchoht paſargati no pohtla traſkuma fehrgas. Ekur teizams, drohſchs un mannigs ſtiprs ſehns. Lai Deewē winnu paſarga un ifaudſina par gohda wihrū.

Pehterburga. Muſhu Kungs un Keiſers ar Keiſereeni un ſaweeem augſteem behrnceem 10tā Maiji no Darmſtattes ar eisenbahni atbraukuschi. Bruhſchu lehninsch un winna frohnamantineeks fagai-dijuschi un pawaddijuschi atkal us eisenbahni. Dauds augſtu lungu bij atnahkuschi winnus ſweizinah. — Maltiti winni noturrejuschi Brombergas pilſata. — 11tā Maiji pulksten trihs weerendel us weenpadeſmitem Keiſers un Keiſereene, Leelwirstene Marie un Leelwirsti Sergei un Paul, arri Meklenburgas Leel-erzogs ar eisenbahni atnahkuschi Dinaburgā. Lihds ar

winneem nahluschi Keiſera wirſpils narſchalls Graws Schuwalows, wirſis Dolgorukow, Grahws Adlerbergs I. un II., minifters Melnikows, Generals Kaufmanns, Keiſereenes daktere kungs Hartmann un zitti. Witeyskas General-Gubernatere Generals Werewſkins, Dinaburgas komendants General Schulmanns un zitti augſti kungi winnus Dinaburgā fagai-dijuschi. Arri bij atnahkuschi Dinaburgā muſhu zeen. General-Gubernatere Graws Schuwalows, kas tai paschā deenā no Berlines bij atſkrehjis, un arri Widſemmes zeen. Gubernatere kungs v. Dettingen. Muſhu Keiſer. Keiſereene un augſtee peederrigi naſti Dinaburgā pahrgullejuschi, oħtrā riħta puſſezz deviends aibraukuschi us Pehterburgu, fur winni 12tā Maiji pahrbraukuschi. — Zeen. General-Gubernateters Graws Schuwalows arri aibrauzijs us Pehterburgu — Widſemmes Gubernatere kungs pahrnahzis Nihgā.

Berline. Muſhu Keiſera brahlis Leelwirsts Michail Nikolajewitsch ar ſaweeem augſteem peederrigeem ar eisenbahni no Karlſruhes nahkoht us zella kahdu ſtundas laiku aplawehts tappis tadeht, ka dampratti pee Brandenburgas bij isgahjuschi no zella ſcheknehym. Nei ratti nedz brauzeji kahdu ſkahdi redſejuschi. Laimigi wiſſi nobraukuschi Berlinē 11tā Maiji.

Gulante. Admirals Lefſowekis ar ſaweeem karra fuggeem, kas Krohnamantineeka Leelwirsta Nikolai Alekſandrowitsch a lishki wedd us Pehterburgu, atnahkuschi Blimuhetes ohſta un augſtais lishkis tur no wiſſeem fuggeem ar gohda parahdiſchanahm ſweizinahs tappis. —

Par Eiropas walſtim naw ko ſtahtſicht un ar Schleswigas Olſteines leetu wehl eet tāpat kā jaw effam ſtahtſejuschi.

Amerika. Taggad gandrihs wiſſi wehrguwalſtneeku generali un karra-pulki padewuſchees ſeemleneekeem un karſch tilk labbi kā beigts. Tee, kas wehl naw padewuſchees ilgi wairs ne ſpehs prettim turtees. Jaunais Presidente Johnſtone tadeht gribb alaift mahjās 400 tuhſtoschus karra-wihrus un iſlaidis wiſſahm fabeedrotahm walſtim leelu grahmatu, karra wiſſch fawu prahu par ſcho neħbi ġtu leelu breeſmigu dumpi iſteiz un falka, ka labprah gribboht peedoht itt wiſſeem wehrguwalſtneeku laudim, kas karra gahjuschi tadeht, ka tee woi nu ar warru ſpeſti jeb ſamuffinati tappuschi, bet teem ne warroht un ne gribboht peedoht, kas to dumpi zehluſchi un walſdijuschi un laudis woi nu tihschi ſamuffinajuschi woi ar warru peſſpeeduſchi pee dumpinekeem turtees un karra eet. Tadeht wehrguwalſtneeku walſdineeki effoht jaſohda pehz likkumeem ar wiſſgrukt-ku likkumu foħdibu. Taggad arri iſrahdokees, ka wehrguwalſtneeku walſdi-

neeki un it winnu presidente effoht sinnajuschi par to bresmigu bunti, ko Linkolina slepkawa un winna beedri bij notaifijuschi un schohs slepkawus wehl effoht paaskubbinajuschi. Teem wisseem effoht jadabbu no-pelnita sohdiba. 100 tuhft. dolarus issiohla tam, kas fakerschoht wehrgu walstneku presidenti Dawi un winna waldischanas palihgus.

Dawim un winna waldischanas palihgeem nu dsen-nahs pakkal un winnu pehdas smalli melle. Kä wiss-jaunaka finna raksta, seemesneku farra-pulki taggad presidenti Dawi effoht fakehruschi Georgias walsti, un wehl ohtra telegrawes finna raksta, ka Dawi ar wissu sawu generalstabu effoht fakehruschi un nu tohs nowedduschi us Washingtoni.

Arri raksta, ka Mejikas uswarreta presidentes Juarez draugi, kas wehl kalmös turrahs un karro prett Mejikas Keisern Maksimilianu, effoht atnahkuschi Seemet-Amerikas brihwalstis un tur derroht un fakrahjoht saldatu pulkus, ar kurreem tee grubb eet us Mejiku un prett Mejikas Keisern karroht. Presidente Johnstons to dabbujis dsirdeht, to aisseedsis darriht, jo prett kaminu walsti ne warroht wehleht saldatus sawä walsti derreht. — Linkolina slepkawa Boota beedrus un arri Sewarda slepkawu taggad teesas likkuschi bet wehl naw finnams, ka ar tcho teesashanu eet, jo par to teesas wehl itt neko naw finnamu darrijuschi.

Telegrawes finnas no Dahnsemmes 15ta Maiji raksta, ka tee Kreewu farra kuggi ar nelaika Leelwirsta Krohnamantineeka lihki atnahkuschi pee Dahnsemmes un Dahn Kehuina Krohnamantineels to pawaddischoht us Pehterburgu. — S—z.

Leepaja tai 23. Aprili noswinneja teesakungs Tode svehtkus, kas gan rettu rettajam no Deewa tikkai tohp nowehleti schè mirstamä un ihsä dsihwes laikä, prohti sawas dimanta kahsas. — Tahs swinn tad, kad abbi laulati draugi 60 gaddus jaw kohpä laulibä nodsihwojuschi. — Preesch 10 gaddeem schis vats pahris gohdam sawas selta kahsas noswinneja un pateesi tad nezerreja wehl sawas dimanta kahsas fasneegt. — Effoht abbi wezzisch wehl spriegti un atskattotees wehl atpakkal ar preeku un Deewam patekdamu sirdi us sawahm nodsihwotahm dsihwibas deenahm. — Lai laimes tilta saulite wehl apspihd tohs lihds koppa mallai! —

Leepaja s tuvumä, 2 werstes us deenawiddeem, strantaja Ollandeeshu kuggis, kas ar filkem un ballastu no Norwegeru semmes us Rihgu gahja. Jil-weli ar bohtslaiwu isglahbahs gan, bet kuggis tikkia juhmalli sadraggahts tä, ka kugga druppas juhmalli kahja. —

No **Polaugas** pusses. Schi gabbalä notikka par leeldeenehm zaur neapdohmigu schuhposchanohs

atkal nelaime: Diwi jaunas meitas no schuhpuka iskrituschas un abbas pehz kahdahm stundahm nomiera. Weena bija Latweeschu meita, kahdus 24 gaddus wezza, un ohtra 16 gaddus wezza Wahzu jaanelle, kas no Bruchscheem atnahkusje pee jawas mahfas sehrst. Woi ta bija dohmajuse no tehwischkas iseedama dñih-wes jaykä pawassarä sawu nahwi zaur schuhposchanu atraf? — Teescham ne! — Tadehf ne fakk: „es wehl wesfels spriegts, pee sirds eet ehst un dsehreens. Kas sinn, tas kohls jaw meschä girts, kas tew par sahru mehrohts. Ikkatris sohls, ko kahja sperr pee past'ra gahjuma peddere' un mahza ka gals nahkams.“

Eiroopä irr par wissam 44 semmes waldis-neeki, no kurreem irr: 3 Keiseri, 13 Kechnini, 1 Leesultans, 1 pahwests, 1 kurwirsts, tee zitti irr Leelerzogi, erzogi, leelkungi (wirsti) un 1 Landgraws. No scheem 44 semmes waldineekeem irr tikkai 2 no see-wischku fahrtas, prohti Galantes Lehnineene un Spanijs Lehnineene. No scheem 44 waldineekeem irr tas wezzakais Effens-Omburgas landgraws, kas 82 gaddus weza. Zaur zaurim rehlinahs isnessoht tee zitti waldineeki to wezzumu no 48 gaddeem. Wissu ilgaki irr waldischi tee Wahzsemmes leelkungi, no Sak-schu-Meinines un no Schwarzburgas-Rudolstatte, weens 60, ohtris 58 gaddus. — Schihm 44 semmehm irr 39 printschi par frohnamantineekeem isredseti un tas wezzakais frohnamantineels no scheem irr Kur-essenos prinzis.

Rihnas semmē, Pekinas pilstatä buhs gan tahs wezzakas awises posaulē; prohti tahs tur jaw cesahktas preesch 1 tuhft. gaddeem un tohpoht weentreis par neddelu bet us sihda lappahm druktatas.

Donkasteres basnizä, Enlante, dilti warrenas chrgelis taisitas ar 5 rohkas un 5 kahjas lihsteini un 105 balsihm. — Diwi brahli Schulze Wahzsemme tahs nupat ustaifijuschi un tahs malksjoht pahri par 17 tuhft. rubutu pehz muhsu naudas rebkinahs.

Wahzsemme tapshoht Juhla mehnesi, Dresdenes pilstatä, Saffschöd, leelu leeli dseeda schanäs svehtli noswinneti. Gaidoht us scheem svehtleem lihds 20 tuhft. dseedatajus ween bes klausitajem. — Te buhs leela lauschu druhsmä kohpä. — E. F. S.

Weena deena fkhohlmeistera dsihwes-gahjumä.

(Statues Nr. 19.)

„Bet nu irr laiks basnizä eet un deewakalposchanu eeswanniht. Bulstens jan eet us deewineem un mahjatäjs patlabban manni gaidihs.“

Wisch atkahpahs no lohga, eelikka sawu atlikku-schu naudu rakstoma galda schihblahde, panehma bas-

nizas atslehgū un gahja tād vilnōs sohlos, bet ar jastru, smaididamu, preeka vilnu gihni paprekschu us mahzitaja nammu un no turrenes us basnizu. Klussā svehtā rihta atskanneja drihs basnizas pulksteni un fayza wissus lautinus no apfahrtejēem zeemeem pee deewaluhgschanas. Deewabihjigi semneki, pulksteni laipnigu faulkhanu dīrdeadi, nahza ar feewahm un behrneem svehtku drehbēs gehrbusches, basnizas benki vildijahs ar lubdsejēem, un nu nahza arr muhsu pectezigs skohlmeisters, nosehdahs pee ehrgelchm un eefahka ar weikli rohku preekschpēhli par gohdu un flowu tam wissaugstakam Rungam.

Tik jauki, skaiti un spēhzigi un tik patihkami, sirdi un prahru pazilladami skohlmeisters ilgi nebija spēhlejis. Winsch issraiboja to meldinu „Kas Deewam debbesis leek waldiht“, kas winnam wehl no schi rihta peominā bija, un ehrgelu-skanna krahza un schnahza gan spēhzigi ka juhras-wilni, pa welwetu basnizu, gan dīrdeja winnu lehnām un mihsigli, ka rihta-wehjinu puhscham jeb kā uppiti burbulejam lihds kamehr skohlmeisters preekschpēhli ar meldinu paschu nobeidsa un tad ar spēhzigu un drohjchu balsu, ka preekschdseedatājs dseesmu esahla, ko wissa draudse lihds usnehma.

„Rabbi spēhlehts!“ usfauza klussam kahds sweschis, melnā prakkā gehrbees lunks skohlmeisteram, kad schis no ehrgelu-benka pazehlohs, ka lai no kohra spreddiki klausitohs. —

Skohlmeisters atbildeja us scheem laipnigeem wahrdeem tik ar lehnu paklannischonohs un nostahjahs fahnis. Sweschais lunks skattijahs us winnu doh-migi kahdu brihtinu, tad nowehrafahs un klausijahs usmannig ius mahzitaja wahrdeem.

Deewakalposchana bija beigta, tee ar debbes-mannu meeloti atstahje basnizu, skohlmeisters pawaddija winnus ar jauku ehrgelu skannu un pehdigi isgahje pats. Pulkstens bija püssweenpatsmit. Ap weenpatsmitteem salassijahs skohlas istabā daschi puiseni un nosehdahs klussi eerastos skohlas-benkös. Us weenreis eenahza tur arr tas sweschais lunks melnā prakkā.

„Es tak Juhs nekawesu Juhsu darbū?“ fazija winsch skohlmeisteru laipnigi usrunnadams — „jeb woi Juhs pateesi schodeen, pee svehtdeenas, gribbat skohlru turreht, mans draugs?“

„Tik weenu stundinu, mihtajs kungs!“ atbildeja skohlmeisters. „Daschi no muhsu draudses behrneem newarr wassarā skohlā natkt, tapehz ka winneem fawrem wezzakeem pee lauku darbeem jalalihds, un kad nu winneem nebuhs wissu aismirist, ko seemā mahziju-schees, tad mums jau zits padohms neatleekahs, ka svehtdeena palihgā janemm.“

„Woi tas irr likums, mihtajs skohlmeister?“ prassija sweschais lunks.

„Ka Jums patihk, irr un naw! Annata peenahkums tas gan naw, bet fidsapfinnaschanas peenahkums, mihtajs kungs! Es tadehk schē esmu, ka lai es par behrau garrigu labbumu gahdatu, un tad es doh-maju, ka schinni leetā nekad newarram par dauds darriht, kad nenoseedfigi preeksch ta Runga staigaht gribbam.“

„Ak, Juhs effect gohda-wihrs!“ fazija sweschais kungs, ta kā brihnedamees un negaidoht eepreezinahs. „Kad Juhs man taujeet, tad gribbu es labprah schē valilt un us Juhs skohlas-mahzibū klausitees, es Juhs nekaweschu. Tur kātā redsu es weenu plaziti preekschmannis.“ —

Winsch atkaphahs lihds patt dīllako istabas stuhi un nosehdahs tur klussam. Skohlmeisters esahla nekawehts fawn stundu; winna mahziba bija skaidra, weenteesiga un tadehk behrneem weegli favrohtama. Schee bija usmannig ius gewebbas un rītigas atbilda. — Stunda jau gahja us beigahm, kad weena wezza mammīna, smuktu masu puifiti pee rohfas wsdama, skohlas istabā eenahza, schis bija gauschi gauschi noraudajees un isskattijahs ittin behdigis.

„Ak, skohlmeistera kungs!“ fazija wezzene — „tas nebehdeeks! ak, tas nebehdeeks!“

„Kas tad, mihtā mammīn?“ prassija skohlmeisters. „Ko tad Juhsu dehla dehls irr darrijis? Nahz tak schurp, masojs Ansi! Un Juhs mammīn, nosehschates, Juhs buhseet peekussufchi! Un tu, Ansi, iistahsti tak man, kahdas behdas tu tawai wezzmahte effi darrijis? nebihstees, teiz man drihs!“

„Ak, tas nebehdeeks, tas nebehdeeks!“ esauzahs atkal wezzmahte — „putna perrelli winsch isnehmis! To es winnam arweenu biju aissefis! Winsch jau arr pehreenu dabbujis! Bet winnam wehl wairak waijaga dabbuht, tam nebehdeekam! Putna perrelli isnemi! masohs putninus neshehligi winnu mahtes un tehva firdei nosaupiht! Ak, psui, Ansi, kas tas par grehku! Un turklaht wehl svehtdeena!“

„Woi tas irr teesa, Ansi? woi teesa?“ prassija skohlmeisters ar bahgu gihni.

„Ak ja, jes ja, irr teesa!“ fazija Ansis stohmidamees un raudadams. „Bet — bet — wezzmahte...“

„Deesgan, Ansi! To mehs pehzak, kad skohlra buhs beigta, ismeklesim, drihs tik tahtu buhsim. Nostahjees pa tam starpam schē pee manna galda! Tā! Un Juhs, mammīn, pagaiideet masu brihtinu! Tik es Ansi pasifstu, winsch ne mas tik flieks naw — bet kad winsch buhs wainigs, tad winnu strahvesim! Un nu tahlak!“ —

Ansis stahwedams wehl klussu schnuksteja — wezzmahte sehdeja meerigi us benki — un skohlmeisters usnehma atkal fawn skohlas-mahzibū, to behrneem grun-

tigi skaidrodams un dedsigi wiineem pee sīds līkdamās līhds kamehr diwpaesmita stunda pafluddinaja, ka darbs heidsams. — Winsch fālikla fāwu grahmātu un gressahs nu pee māsa laundarritaja, kas tribzēdams un drebbedams fāwu spredumu gādija.

„Nu, Anīs,” fāzzija wiensch, „stahsti man nu, kā tas ar to putna perrekli bijis. Bet pateesibū! Tu finni, ka es ne ko tā ne-eenihstu, ka mēllus, jo mēlli ier grehks, un grehks ier lauschu samaitaschanā, kā rakstīts stahw... Kur, Anīs?”

„Salamana sakamās wahrdōs, 14tā nodassā 34tā perschā.”

„Labbi atbildehts, Anīs! Bet nu, kā tas bija ar to perrekli?”

„Tas bija tā, skohlmeistera kungs: Behrīna slimmai Līhsitei bija weens putnīsch, tas nomirra, winna gauschi pehz ta raudaja, tā ka man winnas schehl valīka, tik schehl ka es Jums ne mās newarru isteikt, skohlmeistera kungs! un tad es winnai apsohliju zittu putnīau gādah. Es nu ismekleju wissus kruhminus un dāhrīnu un atraddu weenu perrekli, kur tāhdi paschi putnīni bija isperreti, kahds Līhsitei bija, un tad es gādiju, kamehr winni bija tik tāhl paaugušči, ka jau spahrnōs laistees warreja, un tad — un tad...“

Anīs skohmījās, bet skohlmeisters nelahwa winnam grohsītēs: „Nu, Anīs, — un tad?”

„Un tad es schodeen agri nogahju un gribbeju preefch Līhsites weenu putnīau isneit, tik weenu, skohlmeistera kungs, tik weenu weenigu, to skāstako, tapehz ka Līhsite slimma ier, un tad, tad nahza wezmāhte, un bahra manni, un fāzzija es effoht nebehdeels, un nelahwa man ne mās neweenu wahrdinu runnah, bet nehma manni tuhliht schē līhds pee Jums, skohlmeistera kungs, un nu, un nu... ak Deewī, ak Deewī, es tak esmu tik labbu dohmajis, un tik, tapehz ka Līhsite slimma, schķītu es pats pee fewis, ka tas nebuhschoht grehks weenu putnīnu nemt, weenu weenigu, weenu masu... ak, pēdohdeet man, mihtājs skohlmeistera kungs, zittadi jau manni wezmāhte wehl wissu neddelu bahrs un es nedabbuschu no winnas laipnīgu gihmi redseht!”

„Labbi, labbi, Anīs,” skohlmeisters fāzzija laipnīgi. „Es redsu, tu runna taisnību un tāwa nodohma arri bija labba. Tad nu schoreis to leetu ta perrekla deht gribbam pāhrskattīht. Slimmu behrīu cepeezīnahāt ier teizams darbs! Tad nu eij, luhds wezmāhti, lai winna tēv līhds cet un isnemī weenu putnīnu no perrekla, bet tik weenu, woi saprohti, un tad tu wehl zittu reis kahdu labbu darbu dariht gribbi, tad fākli to papreefchū wezmāhte un nedarri ne ko bes winnas finnas un wehleschanās. Nu, ar Deewī!

sweizini no mannis Līhsiti un fākli winnai, ka es schodeen pehz pāssdeenas winnu apmeklefchu.”

Masājs Anīs aīsgahja ar preeka pilnu gihmi; bet us wezmāhti gressēs skohlmeisters fāzzija kļussu: „Mīhta māmmi! wissu ar mehru. Ier gan labbi, behrus zeeti appalsch usraudzīschanas un appalsch rīkhstehm tureht; bet peenemmeet no mannis to padohmu: Us preefchū ismeklejat pirms strahpejat.”

„Ak Deewī, ja jes ja, skohlmeister kungs!“ wezmāhte atbildeja. „Zittadi jau irr Anīs labs, gohdīgs pūsfens un wanna sīdīslappina, bet tapehz winnam ar nebuhs par nerahīni palīkt. — Bet nu es finnu, kā man jaturrahās: Papreefchū ismeklefchu un tad strahpefchu, ja buhs waijadfigs. To nekad neaismīrsfchu! Baldees Jums par to labbu mahzību, Deewī lai Jums to atmaka, mihtājs skohlmeister kungs.”

Pehz scheem wahrdeem wezzene atwaddijahs, zitti pūseni wissi jau bija aīsgahjušči, un sweschājs kungs, tas līhds ščim fākta kļussu schdedams, wissu to notikumu bija noskattījes, pāzehlahs un gribbeja kahdus wahrdus muhsu ustīzīgam skohlmeisteram teikt, kad us reis flapp, flapp, pee durwīm tīkka kļaudīnāhts un atkal pēzī līhds fēšči zilweki istabā eenahze. — Schē bija: wezza Maija, ar speeki rohkā, Peteris Staumann, Willums Bartels, tad Dahvis Schmidt tas bāhrīhts Frieder, un pehdiģi arr Jonatans ar atraitni Seiler. — Wissi tee, kam skohlmeisters scho riht no fawa lohma kahdu dāhwanu bija pēsuhījīs.

(Us preefchū wehl!)

1813tā gaddā.

Pateesī! 1813tās gads, tas bija gads, kahds līhds tam wehl nebija redsehts un kas to pats naw pēdīshwojis, tas gandrīhs ne mās tizzeht newarr, ko no winna stahsta. Tad notikahs daudzreisīhām itt sawadas, warretu fāzīht itt sweschās un nesaprohtamas leetas. — Tad bija wissi zilweki labbi un brangi; drohīšči, muddigi un fārdigi prettī eenaidneeka usmāk-schanahām. — Bet kur kahds lūtīeklītis gaddījās, kam nebija kahdas duhschās, un kas tik ar drebbeschanu un tribzēschanu us tehwusemīes aīsstahweschānu dohmaja, tas turreja labbal fāwu mutti zeeti, jo zittadi wiensch dīhī fāwu dīshībū pāspehletu. —

Jebšū nu wiss tas gads bija weens leels un lohti wehrā leekams gads, tomehe wiss leelakā jaukumā wiensch bija pāschā pāvassārā, toreis kad wissi cīfahka zeltees un eenaidneekam pretti fātāsītēs. Pehzak gan atraddahs, ka tas leelais karstums un ta drohīšča fir-diba fāhur un tur tā kā apstāhījās un wehsala palīkla, bet no cīfahkuma ne weens zittu nedohmaja, kā tik to: wissahām sīdim waijaga weena aītrumā pūsteht un

weenas un taks paschias dohmas turreht; — un tas notiklahs wissu wairak tannis deenäs, kad tas ussau-kums no 3scha Webruuar, kā fibbins pa wissu semini isschahiwahs, un us semmehm un pilsehtas, buhdinäs un pilles kā lahda uggunas leesma parahdiyahs.

Bet pirms ar sawu stahstu tāhāskl eijam, lai pa preefschu ihsumā eegahdajamees, kālabb tas 1813 gads tāhds wehrā leekams un kas to reis wisseem laudim tāhdū ūrdibū un lusī uš karri padarrija.

Muhfu wezzi kaudis wehl atminuehs to Sprantschu karru preefsch 53 gaddeem. Tas bija tas pats karsch, — tas karsch, kurrâ lepnais un angstvrahtigais Sprantschu keisars Napoleonis I., gandrihs wissu Eropu ar leelo Wahzemmi un Pruheschu semmi, pa wissam kohpâ kahdas 20 lauschu tautas bija sawâ warrà eekar- rojis un winnas lihds ar winnu waldineekem appalsch sawahm lepnahm fahjahm famihdijis — teem mantu un brihwibü atnemdams. Tik ween Englante un Kreewu semme nebija wehl winnam padewigas. Ir schihs winsch diktii kahroja, un talabb 1812ta gaddâ ar puus milliona karra wihireem, dauds wesmeem un leelgabbaleem, kâ kahda juhra witnoja us Kreewu semmi, us Maslawu. — Bet te nu tas Rungs, us ka winsch bija sazzijis: „Tu waldi debbefis, es waldischu semmes wirfû“ — tam atbildeja: lihds scheisseeni un ne teahlaki! — Wisseem jau sinnams, kas nu no-tikka, kâ winsch tappis Kreewu semme uswahrehts, ka winsch teitan gan drihs wissu sawu leelo brango karra spehku un mantu vaspehleja un pats tik ko dsihws pahy rohbeschahm tikka pahri un us mahjahm aismukka, — un tur atkal fahla jaunu karra spehku rihkoh. — Bet tahs no winna famihditas un apspeestas kauschu tautas nu pamohdahs, un winnu waldineeki no muhfu toreiseja schehliga un Deewa bihjiga lunga un keisara Aleksandra I. vaslubbinati, atsinna, ka nu irr tas isdevigs laiks flah, no sawa netaisna un breesmiga dihditaja wassâ tapt. Tapelz tee nu wissi fahla mallu mallâs tam breesmigam pretti zeltees un muhfu stah- stisch rahda, ar kahdu mihlestibu, pazeetibu un fidibü, semmi un augusti, baggati un nabbagi to darrifuscht.

Peeldeena, tai 5ta Webruari walkarâ wehlu bija ta usaizinafchana us atswabbinfchanahs-karru kahdâ masâ Bruhfchu pilsehtinâ atnahkuše. Tai paschâ nakti winna tappuse drikketa un sesdeenaš rihtâ wiina bija wissôs nammôs un ir wehl ahryups pilsehtas finnama. Pilsehtas rahtekungi darbojahs gudrodami un spreedami, kâ sawus karra speckus wiss ahtrakt wairoht un kâ tohs wiss labbakî isrihkoht un bruhleht warretu. Zitti no winneem peerakstija un ismelleja, woi wissi irs us karru un woi kahdam kahda palihdsiba naw waijadsga

u. t. pr. Bet tahtuscha durvis bija kā pēebahsstas no
wihreem un jaunkleem, kas paschi no labba prahha
speedahs usdohtees, un ar yuktiedamu sīdi katru
minuti pa waddijs, kas pa welti aīsgahja. — Kad
kahdā angstā flohlā wezzakais flohlas preefschneeks
lehnina usaizinafchanu ar ossaru pilnahm ažiim un
drebbedamu balsi bija preefschā iſlaffijis, tad flohl-
meisters bija pirmatis, kas fozzija: „Es sawu ammatu
atšabju. Es eiju us karri!“ Un ažzu mirekki wissi
jaunekti bija kahjās un weenā balsi fanza: „Mehs
eijam wissi!“ —

Ja kahdam us tigrus, wai us eelas wehl bija ta usaizinaſchana rohkå, tad kaudis kå bittes ap winnu ſafrabjahs un to neapnikluschi lassija. Un kad ſchan- dari un teefas fullaini no ſcheem ar weenu uſlaweti ne mas us preefſchu netapdami, tilk to cefauzahs: „behri, laifchat muhs tahlaki, tur zitteem arr to wai- jaga ſinnaht!“ tad tuhlm no tuhftſtoſchahm muttehm atſlanneja: „Schaujees prohjom, heedris! Steids un jahj ſawu ſirgu lihds nahwei! — Sakk! winneem — ſakki pa reiſi! Lai dſihwo muhsu kehninsch! Karsch! Karsch! — Sprantscheem nahwe! — Urrah wezzani Pruhſim — nu eet waffä!“ —

Tå gahja laulkå, ahrpuß nammeem, bet eekschypussé nebija zittadi. Kur weens pats sehdeja, tur tam zittas dohmas jau nebija, un kur diwi jeb wairak kohpå gaddijahs, tur zitta walloda nebija dsiedama. Us behdahm, sahpehm un zittahm raisehm eesahkumä ne weens wairs nedohmaja. Tapehz nu gaddijahs kahdå nammä, kas bekkera meisteram Sahlbantam peederreja itt sawade notifikums.

Nesnais bekkeris sehdeja un swihda preelsch tehwa semmes jan kahdu stundu rahtuhss, jo winsch biha arri weens no teem rahteskungeem. Winna, meesas tik pat turriga seewa Maddala, mahjäs arr tohs paſchus fweedrus flauzija; jo wiuna dallija schodeen latram pirzejam, kas wiunas maises bohdē eenahza, bes makfas. „Schodeen par welti, rihtä par naudu“ — fazzija winna fmeedamahs: „Eijat un ehdat wesseli, Pateizat schehligam Deewam un luhsat Winna par muhsu mihiu lehniu un par muhsu tehwu semmi!“

Kad nu pehdigi weens no winnas puischeem atkal
leelu kurni pilnu maissos atneffa un ar teem wahrdeem
us galda nolisca: „Meistereene, tas irr tas beidsamais,”
tad schi winnu un wiffus zittus ar plattahm azzim
usluhkoja un redsedama, ka wiffeem puischeem un
selleem preeskchauti noraisiti un zeppures rohkäs stahw,
ta ussauza: „Tas pa reiss, behrni! Nu nefawejatees
wairs ne ko, steidsatees us rahtusi, ka nebuhu us
jums jasafka: tee Sahlbanteeschi bija tee pehdige! Kä
meisters jau schoricht fazzija: kam paschani ne kas naw,
tam mehs palihdsfam, zift spehjam. Ar Deewu

behni! — Wai kahds no jums naw muhsu Willi redsejis? Tas gan jau fenn buhs probjam."

Bet par pascha meistera dehlu Willumu, ne weens ne lo-nesinnaja. No ta laika, kad Sahlbants to us-aizinaschannu bija preefschā lassijis, winsch bija pa-suddis. Wai winsch nu tehwam lihdsi, wai pa preefschū bija aigahjis, ta winna dohmaja un aksal fawu maiši daliya, kamehr tai wehl kas bija.

Pehdigi durwis atwehrabs, un masa wezziga see-wina ar knappu apgehrbu, behdigu gihni un lihku mugguru istabā eelihda, un itt kā peekusufe stenne-dama waidedama us benkifcha pee galda apsehdahs, tad ar sakrampetahm rohlahm us klehya un ar affaru pilnahm azzim eesahka schehloteces: „Ak tu schehligais Deewś, kaiminene, nu buhs tihri gals klaht, es esmu pa wissam pohtā!“

Bekkerene Sahlbantene itt meeriga fawu beidsamu prezzi wehl rohlas turredama un weenu kringela raggu uskohsdama eesauzahs: „Na — nu, Elmene! Kas tad nu irr aksal lo waideht? Man dohmaht, schodeen wajadsetu preezigem buht, bet pee jums ne kad ne-truhfst, par lo stenneht un pukkotees!“

„Sahlbantene!“ eesauzahs wezzene dußmodama: „neapgrchlojatees tik tihsci — wai juhs wehl nesin-nat — karsch nahk, karsch irr klaht! Juhs takschu to jau finnat; Sahlbanta fungam waijaga buht jau fenn rahtusi. Karsch mihsa Sahlbantene, karsch! Dsied, ka wisseem wiheem jaect probjam, un tee irr tihri kā dulli, skreen wissi us rahtusi, manni trihs dehli pa preefschu — ir arri Krishahnis!“

„Nu, par to naw ne lo brihnitees“ — atbildeja Sahlbantene: „Krishahnis un Anjis, tahdi brangi sehni, teem tatschu nepeeflahtohs mahjās paliktees!“

„Tas Krishahnis, Sahlbantene, tas Krishahnis! — Wai juhs us to ne mas wairs nedohmajat, ka winsch schowaffaru gribbeja par meisteru zeltees, sawa nelaika tehwa weetu usnemt un tad prezzeetes! Bet nu taggad juhfū Lihsite warr ilgi gaidiht. Warrbuht winsch atnahk gaudens, warrbuht ne mas wairs at-pakkal — kas tad irr? Tur korrā takschu winni schau-jahs un kaujahs, kā aksli un dulli zits zittu!“

„I., nu Elmene, kahdas jums bresmigas dohmas! Tahdas leetas mums taggad ne mas newaijaga prahā eenemt; tahs noteekahs wissas ta kā mihsais Deewś gribb; un tam mums waijaga fawus uppurus taggad un weenumehr atnest. — jo kā gan warretum un drihstetum mehs zittadi us winna palihgu un schehla-stibu zerreht? Sinnams, weegli tas mums ne weenam naw, bet schoreis fawas tehvu semmes un fawas brihwibas labbad, to labprahrt pazeesham.“

(Us preefschu wairak.)

Stahstufch.

„Kālabbad juhs, mihsa faimeez, arveenu wissas mallas ta zeeti noslehdsat, woi juhs tad gan dohma-jat manni sagli effam?“ jantaja mahju meita Bahrbahaimneezi. — „Tadeht ne, Bahrbihit mihsa, het tam-dehlt, lai tu par tahdu ne paleezi“ — atteiza faim-neeze meerigi.

E. F. S.

Diwi pilsatneeli fastrihdejahs par kahdu leetu; weens pastahweja us tam, ohtrais us tam. Beidscht weens tam ohtram, kam palschi matti (parruka) bija, lehra pee matteem, norahwa winnam to parruku un teiza: ta irr palschā ap galwofchana. J-i.

Seedu mehneß.

Kur til azzis mett, tur stalti
Dabba pukku frohnus pinn,
Seedos kohki atspihd balti; —
Tadeht preeka svehtkus fwinn.

Zilwels, kam fuds behdas matta
Taggad jannas preekus juht,
Debbes seedus semmē kratta,
Winnam labbas deenias juht.

Dsegguse us egles sarra
Kukkodama sveizma;
Lai nu dieedataju barri
Swehtku deenu eswanna.

Plawas, kruhmi seedos tinnahs,
Wissas mallas sallums fedt; —
Meitina ir frohnus pinnahs,
Jannelli ar pufchkeem redt.

Pagsdilla mescha mallā
Pohga ta ka meschi flann;
Tetteri tur bires gallā
Rupju balsi lihdsā swann.

Gannisch lohpu barrā stahjis
Taure mauraš pakalnā,
Sirengalwim, kas faule gahjis —
Azzis mirds tam affara.

Swehtu preeku firdi mamma
Zilwels dabbas flaistumā; —
Pukkites tam aufis swanna:
„Ihsa scheitan dshwiba!“

Jannekli ar rohschu waigu
Pluhz ar siumi pukkites,
Kohschums wihtihs tew ar laiku
Ta kā dahrsā rohsites.

Pai kad kappi tewi gaida,
Beidsahs tawa muhscha deen,
Debbes preeki tewim fmaida
Mihiiba tew pufchlus feen!!

E. F. S.

S l u d d i u a s c h a n a s .

No Peenawas pagasta-teesas tohp sluddinahts, fa ta us 126 rubl. 35 kap. f. nolulta pahrtaiischanas taks Peenawas magasihnes flehts, tai 9ta un 10ta Juuli 1865 us magasiblischani scheit stelleita taps.

Dschubkste, tai 5ta Maija deuni 1865.

(Nr. 627.) Peesehdetajs: A. Schirme.
Teesas-ffrihweris: Berg.

Piermo sorti labbu linnu - fehku preesch fehchanas pahrdohd pee magaseem wahrteem kaupmannis S. Weidemann.

Engelischu magasihne

J. Redlich

Mihgā, falku eelā, vee zittureisejeem faulschu wahrteemi, tai jauna G. Minus lunga nammā, teek schiuni gaddā, tā kā lihsdī scho laiku izzatā gaddā, eelsch wairuuna un maimma pahrdohdas taks Eistreikeru jeb Steiermarkas semmes iskaptes, gan garreas un ihfas, gan taisnas un lihkas, un aridsan taks patentes jeb laufeta tehrauda iskaptes ar selta raksteem apraskitas, kuxras wehl affakas un sihstakas, ne tā wiffas zittadas iskaptes, ta aridsan wehl atwauu un taks wiffu garrakas Bruhschu labbis iskaptes.

Wehrā leekama pasihschanas sunna
par Eistreikeru jeb Steiermarkas iskaptehm irr tahda: Taks

iskaptes isleekahs itlin mihstas, jo winnas ar assu nasi ware magas flaidas sagraisibt, bet tomehr preesch seena un labbis plauschanas irr winnas til lippigas kā puznafis preesch bahr das. Nobruhketas jeb saluhufchhas Steiermarkes iskaptes irr tas wiffu labbakas tehrauds preesch zirru sohbeem.

No Bramberges (Brandenburg) frohna pagasta-teesas tohp wiffi tee, kam fahdas taisnos parradu prassishchanas pee ta nelaika Je hukam nischas karpa Petera Sarina astahtas mantas buhtu, — zaur scho usazinati, ar sawahn parradu prassishchanahm lihsdī Sto Junii f. g., kas par to weenigo issleegschanas terminu irr nolifts, — scheit pec-meldetees, jo weblak wairō neweens ne taps klausibts! — Tapat tohp wiffi tee, kas tam Peteram Sarinam ko parada buhtu palikushti, zaur scho usazinati, lihsdī angsh-minuetam terminam fawus parradus scheit peerahdib; tureppeti, kad to ne darcis, ar dubbultu mafsu taps strahpeli.

Wezz-Platone, tai 4ta Maiji 1865.

(Nr. 814.) Peesehdetajs: D. Kronberg.
Teesas-ffrihweris: A. Allen.

Iskaptes

pahrdohd

Eduard Bruns & Co.

Rihgā, leelā pilles-eelā Nr. 14.

Johannes Mitschke, Rihgā, tehrauda-leetu un jaoks-ribku bohde,

darra sunnamu wiffeem saweem drangeem un pasihstameem pizejeem, wiffwairak semmitureem un ammatueeem, fa taggad wiama bohde no jauna atwestas Wahzlemmes prezzes no taks wiffur flamejanas fabrikas "Ward" ar tahn schei wirsu usshmetahm stempelehm, irr us tizzibū jeb galwofham tilk pee mannis ristigas dabbujamas, kā gattawas dischleru ammata-leetas, schanras un plattas ehweles ar zecta Wahzlemmes kohka spalleem un arri bes spalleem, kaltus no daschadahm sorteihm un leeluma, rohkas sahgus, schanrus un plattus, no wiffada garruma, dischlera dseisu lihmejamahs fkrus, tapat dreimana-, buhwmeisteru-, kalleju-, kurpneciu- un stellmakern-leetas u. t. pr. Bes tam wehl tur dabbujamas wiffadas aktu-, gohju- un srgu-kehdes, dahrju leetas, kā dseisu grahbekti, schlippeles ar un bes fahitem, un taks wiffu labbakas Steiermark Patent iskaptes ar Eistreikeru leisera walsts ehrgli. Kas wiffas semmes irr isflawetas. Tapatt arr plintes, pistoles, pulweru raggi, skrohschu-makki un wiffadi gehgeru rihi. Te wehl japeeminn, fa wiffas tur dabbujamas leetas bes fahdas dingefchanas par lehtako tirgu teek pahrdohdas.

Johannes Mitschke, Rihgā,

tehrauda-prezu un schaujamu-ribku bohde, kungu-eelā no Sinder-eelas eijoht pa kreissu rohku Zira bohde, ar selia iskapti us durwin.

Ta Engelischu magasihne

A. Th. Thieß Rihgā,

Schweinsfurtha nammā us falku un walles eelas stuhra, pahrdohd par lehtu mafsu tikpat leelumā kā maimma wiffslabbaas Steieru iskaptes, dsefles un wehl zittas tahdas leetas.

Leevajā atnahufchi 41 luggl. aissahufchi 48 luggl.

Albilstedamis Alwischen apgahdatajs: R. Schulz.

No jensures atvelehts. Jelgava, 18. Maiji 1865 gaddā. Nr. 84.

Drukahis pee J. W. Steffenhagen un dehla.